

Kustbevakningen  
Box 536  
371 23 Karlskrona

Datum 2021-12-08  
SMHI Dnr 2021/2277/10.1  
Er referens 2021-1070

[registrator@kustbevakningen.se](mailto:registrator@kustbevakningen.se)

## **Yttrande över remiss angående Kustbevakningens riktlinje om tillståndsprövning och tillsyn i fråga om marinvetenskaplig forskning som bedrivs av utländska fartyg**

SMHI har tagit del av rubricerad remiss och har följande synpunkter.

SMHI arbetar med övergödning, utbredning av syrefria bottenar, havsförurning, oceanografi, klimat samt dataassimilering till oceanografiska modeller. Myndigheten genomför en stor del av den nationella miljöövervakningen i haven omkring Sverige och har också ett antal autonoma mätplattformar; vågbojar, havsbojar och bottenriggar. Mätssystemen ger t.ex. data för temperatur, salthalt, syrgashalt, klorofyll, strömriktning, strömhastighet, vågor, väder och vind. Dessa system kräver regelbunden service och underhåll.

Varje månad genomförs en veckas expedition med forskningsfartyget R/V Svea då omkring 30 mätstationer besöks för provtagning. Under varje expedition besöks Skagerrak, Kattegatt och Egentliga Östersjön. Under vissa månader besöks även Bottniska viken.

Då ett antal mätstationer som SMHI provtar ligger på andra länders vatten måste R/V Svea, som är ett statsfartyg, ansöka om tillstånd till flertalet länder kring Östersjön. De mätstationer som SMHI besöker med R/V Svea är samordnade internationellt med övriga länder runt Östersjön och Västerhavet genom havsmiljökonventionerna Helsingforskonventionen (HELCOM) och Oslo-Pariskonventionen (OSPAR). Detta betyder att andra havsmiljöinstitut och deras forskningsfartyg, som bedriver miljöövervakning och forskning från andra länder, också behöver komma in på svenskt vatten för att provta de mätstationer som ligger på svenskt vatten.

### **SMHI – Sveriges Meteorologiska och Hydrologiska Institut**

Postadress SMHI 607 76 • NORRKÖPING • Växel 011-495 80 00 • Fax 011-495 80 01

---

#### **Huvudkontor SMHI**

Besöksadress Folkborgsvägen 17  
607 76 NORRKÖPING

#### **SMHI**

Besöksadress Stationsgatan 23, 6 tr  
753 40 UPPSALA

#### **SMHI**

Besöksadress Sven Källfelts Gata 15  
426 71 VÄSTRA FRÖLUNDA

Under SMHIs expeditioner deltar ibland andra myndigheter och nationella/internationella forskargrupper för att samutnyttja och effektivisera fartygsanvändningen. Exempel på uppdrag kan vara extra provtagningar eller upptag, utsättning eller underhåll av olika mätsystem.

SMHI har ett ingående samarbete med flera utländska havsmiljöinstitut och universitet så som finska FMI<sup>1</sup> och SYKE<sup>2</sup>, tyska IOW<sup>3</sup>, polska MIR<sup>4</sup> och estniska TalTech<sup>5</sup>. Samarbetet kan handla om fartygssamordning, mätkampanjer, provjämförelser, hjälp med upptag och utsättning av mätutrustning samt gemensamma forskningsprojekt. För att samordna fartygsanvändningen har SMHI vid tillfälle försökt anlita det finska statsfartyget R/V Aranda, för att under SYKEs/FMIs expedition kunna placera ut SMHIs mätinstrument på svenskt vatten. R/V Aranda fick då avslag på sin ansökan om tillträde till aktuellt område och utrustningen skickades tillbaka och SMHI fick hyra in ett annat fartyg för utsättningen. Det finns fler exempel på projekt där SMHI varit samarbetspart och utländskt fartyg inte fått tillstånd. Detta medför ökade kostnader och minskat förtroende för SMHI från våra samarbetspartners samt gör att det blir svårt att planera tillgängliga fartygsresurser optimalt och därmed minskar samhällsnyttan med expeditioner och samordningen i Östersjöregionen.

SMHI önskar av denna orsak att det i ansökningshandlingarna blir tydligare om utländskt forskningsfartyg, helt eller delvis, arbetar på uppdrag av svensk myndighet eller utför arbete som är kopplat till projekt där svenska myndigheter eller universitet är samarbetspartner så att hänsyn till detta kan tas i beslutsprocessen.

## Detaljerade kommentarer på skrivningen

### Allmänt

Marinvetenskaplig forskning och miljöövervakningen bedrivs ofta samordnat under en expedition. Miljöövervakningen är samordnad genom havsmiljökonventionerna HELCOM och OSPAR.

SMHI anser att ordet miljöövervakning bör nämnas i titel eller i texten. Alternativt att man lägger till att marinvetenskaplig forskning innefattar internationellt samordnad miljöövervakning i kapitel 1 om så är fallet.

Begreppet miljöövervakning kan också diskuteras i kapitel 2.3 för att öka tydligheten.

### Kap 2 Kustbevakningens tillståndsprövning

Bilden bör vara läsbar i högre upplösning och figurtext saknas.

SMHI saknar ett delkapitel om "Justeringar av godkända tillstånd". SMHI har erfarenhet av oförutsägbara händelser som medför att redan godkända tillstånd behövt justeras nära inpå planerad expedition. Det kan handla om maskinhaveri som gör att man med kort varsel behöver hitta ersättningsfartyg eller då man blivit försenad och

---

<sup>1</sup> Finnish Meteorological Institute (FMI)

<sup>2</sup> Finnish Environment Institute (SYKE)

<sup>3</sup> The Leibniz Institute for Baltic Sea Research Warnemünde (IOW)

<sup>4</sup> National Marine Fisheries Research Institute (MIR)

<sup>5</sup> Tallinn University of Technology (TalTech)

## **SMHI – Sveriges Meteorologiska och Hydrologiska Institut**

Postadress SMHI 607 76 • NORRKÖPING • Växel 011-495 80 00 • Fax 011-495 80 01

---

### **Huvudkontor SMHI**

Besöksadress Folkborgsvägen 17  
607 76 NORRKÖPING

### **SMHI**

Besöksadress Stationsgatan 23, 6 tr  
753 40 UPPSALA

### **SMHI**

Besöksadress Sven Källfelts Gata 15  
426 71 VÄSTRA FRÖLUNDA

expeditionen behöver flyttas i tid. Hur hanterar Kustbevakningen sådana och liknande sent inkomna justeringar av godkända tillstånd?

## 2.2 Ansökan om tillstånd

SMHI anser att ansökningshandlingarna bör innehålla tydlig information om eventuella uppdrag eller samarbeten med svenska myndigheter eller universitet, samt kontaktinformation till aktuella personer som kan kontaktas om eventuella frågor dyker upp under tillståndprocessen.

### 2.4.1 Definitionerna av statsfartyg

SMHI anser att Kustbevakningen även behöver definiera om obemannade styrbara mätplattformar t.ex. "Gliders" och seglande "Saildrones" är statsfartyg eller ej. Dessa farkoster blir vanligare och ingår ofta i olika forskningsprojekt.

Det bör också framgå i riktlinjen hur obemannade styrbara plattformar ska hanteras om de skiljer sig från övriga ansökningar.

### Övrigt

SMHI saknar en sammanställning över de myndigheter där tillstånden skickas på remiss. Listan bör ligga som en bilaga. Det bör också framgå av riktlinjen hur remissvar från dessa hanteras.

Avdelningschef Bodil Aarhus Andrae har beslutat i detta ärende som handlags av Martin Hansson med stöd av Anders Hultén, Lena Viktorsson och Anna Willstrand Wranne.

För SMHI

Bodil Aarhus Andrae  
Chef Avdelning Samhälle och säkerhet